

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

(ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ)

ครั้งที่ ๓๗

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๔๕ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : วันนี้
มีสมาชิกมาร่วมการประชุม ๑๔๗ คน ครบ
องค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการ
ประชุมทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่ประธานจะ
แจ้งต่อที่ประชุม สำหรับบ้านไม่

ระเบียบวาระที่ ๒ หัวข้อระเบียบวาระ
ซึ่งคณะกรรมการระเบียบวาระเสนอ

๓๔. แนวนโยบายแห่งรัฐจะกำหนด
ได้หรือไม่ ถ้ากำหนดจะกำหนดในเรื่องต่อ
ไปหรือไม่

๓๔.๑ การรักษาสันติภาพ

๓๔.๒ พันธมิตร กับ นานา
ประเทศ

๓๔.๓ การร่วมมือกับ นานา
ประเทศ เพื่อ สันติภาพ
ของโลก

๓๔.๔ การมีและควร ใช้กำลัง
ทหาร

๓๔.๕ การศึกษาและวิจัย

๓๔.๖ วัฒนธรรมประจำชาติ

๓๔.๗ การ เศรษฐกิจและ
สังคม

๓๔.๘ การสาธารณสุข

สำหรับการอภิปรายแนวนโยบายแห่งรัฐ จะ
กำหนด ได้ หรือ ไม่ ข้าพเจ้า ขอเชิญ ท่าน
อภิปรายได้

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล :

คณะกรรมการระเบียบวาระเสนอว่า แนวนโยบายแห่งรัฐจะกำหนดได้หรือไม่ อันเป็นประเด็นสำคัญ ก่อนที่จะนำไปสู่การพิจารณาใน ประเด็น ข้ออื่น ดังที่ คณะ กรรมการ กำหนดเรื่องได้ ต่อไปข้าพเจ้าขอประธานกราบเรียนว่า นโยบายนั้นหมายถึงถึงจัดดำเนินการ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ภาพ ส่วนรัฐเป็นนิติบุคคลเกิดขึ้นจากชาติ
 รัฐบาลเป็นผู้มีหน้าที่ใช้ อำนาจสูงสุดในการ
 ปกครองอาจมีคนเดียว หรือมีคณะ บุคคลเป็น
 ผู้ดำเนิน การก็ได้ รัฐเป็น สิ่งที่ ทาวร ไม่
 เปลี่ยน แปลง ไปตาม รัฐบาล ซึ่งมี ฉภาพไม่
 แน่นหนาอาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ฉะนั้น
 จึงเกิดหลักทศไปว่าสัญญาที่รัฐข้อตกลงใดๆ
 ที่ทำขึ้น กับต่าง ประเทศ ยังมี ผลบังคับ ใช้ได้
 แม้ภายหลัง รูปแห่ง รัฐบาล ของฝ่ายใดจะ
 เปลี่ยนแปลงไปก็ดี กฎหมายซึ่งได้ออกและ
 ประกาศใช้โดยถูกต้องในนามของรัฐจะใช้ได้
 ตลอดไป ถึงแม้จะได้มีการเปลี่ยนแปลง
 รัฐบาลของรัฐในภายหลังก็ดี เว้นแต่จะถูก
 ยกเลิก หรือมี ข้อความขัด กับ กฎหมาย ใหม่
 หนึ่ง ต้นซึ่งทำ ในนาม ของรัฐ กับต่างประเทศ
 หรือพลเมืองของรัฐยังคงสมบูรณ์อยู่ รัฐบาล
 ที่เข้า มารับ หน้า ที่แทน ใหม่ จะได้ สิทธิ และ
 หน้าที่ของรัฐบาลเก่า อันเรื่องแนวนโยบาย
 แห่งรัฐนั้นโดยปกติก็มีไว้เพื่อประโยชน์ในการ
 ตรากฎหมายและการ บริหารราชการแผ่นดิน
 ตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ แต่ไม่ก่อให้เกิด
 สิทธิในการฟ้องร้อง ฉะนั้น ถ้าหากว่ารัฐมี
 แผนการอยู่ครบถ้วน เช่น แผนการปกครอง
 แผนการเศรษฐกิจ แผนการศึกษาเป็นต้น
 ก็ อาจจะ วาง แนวนโยบาย แห่ง รัฐ ไว้ ใน
 รัฐธรรมนูญได้มาก ในบางประเทศรัฐธรรมนูญ
 ของเขากำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐไว้ได้

อย่างละเอียด เพราะเหตุว่า เขามีแผนการ
 อยู่ ครบ ถ้วน แล้วใน เวลา ร่าง รัฐธรรมนูญ
 เท่า กับ เขา หลีก ลำคัญ ใน แผน การ เข้ามา
 บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อ
 ให้รัฐบาลได้ปฏิบัติสืบเนื่องต่อกันไป ไม่ให้
 ว่ารัฐบาลใหม่มาใหม่ก็เปลี่ยนแปลงใหม่ ซึ่ง
 ไม่มีทางทำงานของรัฐกำหนดๆไปได้ แต่
 ถ้าหากว่า ในเวลา ร่าง รัฐธรรมนูญ รัฐไม่มี
 แผนการอะไรเลยก็เป็นรัฐมือเปล่า และวาง
 แนวนโยบายได้อย่างกว้างๆ ฉะนั้น ใน
 บางประเทศต้องขยับยั้งการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ
 ไว้ก่อน จนกว่าจะทำแผนการครบถ้วน
 แล้ว สำหรับประเทศไทยเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง
 การปกครอง ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน
 พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้มีประกาศหลัก ๖
 ประการไว้ ซึ่งรัฐบาลใหม่จะพึงยึดถือเป็น
 แนวทางเพื่อดำเนินการปกครองต่อไป หลัก
 ทั้ง ๖ ประการนี้ แบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน
 ส่วนที่ ๑ เป็นแนวนโยบายแห่งรัฐ อีกส่วน
 หนึ่งเป็นการรับรู้ สิทธิของพลเมือง โดย
 เฉพาะแนวนโยบายแห่งรัฐนั้น ได้แก่การ
 รักษาความเป็นเอกราชทั้งหลาย อัน เอกราช
 ในทางการเมือง เศรษฐกิจในทางศาล
 และเอกราช ในทางเศรษฐกิจ ของประเทศ
 ในการบำรุงความสุขสมบูรณ์ให้แก่พลเมือง
 นั้น รัฐจะต้องให้ราษฎรทุกคนมีงานทำและ
 จะต้องวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติไว้ไม่

ปล่อยให้ราษฎร อดอยากทั้งจะให้ การศึกษา
 อย่างเต็มที่แก่ราษฎรด้วย แต่จะเป็นเพราะ
 เหตุใด แนวนโยบายดังกล่าวจึงไม่ได้นำไป
 บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
 ไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ พ.ศ. ๒๔๗๘ และ พ.ศ.
 ๒๔๘๐ จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๒ รัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๒ จึงได้
 นำแนว นโยบาย ดังกล่าว ไป บัญญัติ ไว้ใน
 มาตรา ๕๔ ถึงมาตรา ๗๒ รวม ๑๙ มาตรา
 ด้วยกัน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
 ไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม
 พุทธศักราช ๒๔๘๕ ก็ได้ นำแนวนโยบายไป
 บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ มาตรา ๓๘
 จนถึงมาตรา ๔๔ รวม ๗ มาตรา แนว
 นโยบาย แห่ง รัฐ ใน รัฐธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักร
 ไทยทั้งสองฉบับนี้ มีลักษณะไป
 ในทางเสรีนิยมยิ่งกว่าจะเป็นไปในทางสังคมนิยม
 วิธีดำเนินการแห่งรัฐนี้ แม้ในต่างประเทศ
 เขาก็ได้มีบัญญัติ ไว้ในรัฐธรรมนูญ
 ของเขา เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแห่งรัฐหรือ
 ที่เรียกกันว่า หน้าที่ของรัฐจะพึงปฏิบัติต่อ
 พลเมือง เช่นรัฐธรรมนูญเยอรมัน มาตรา
 ๑๕๓ มีว่า ในชีวิตทางเศรษฐกิจนั้น จะ
 ต้องจัดให้เหมาะสมกับหลักแห่งความยุติธรรม
 เพื่อรับรองความเป็นอยู่ อันควรแก่ฐานะของ
 มนุษย์ให้แก่บุคคลทุกคน รัฐธรรมนูญของ
 โปแลนด์ มาตรา ๓๓๘ กำหนดให้การศึกษา

เป็นการให้เปล่าทุกคนไม่ว่าโรงเรียนรัฐบาล
 หรือโรงเรียนเทศบาล และให้รัฐพึงช่วย
 เหลือบุตรของผู้ ที่ยากจนแต่มีสติปัญญาดี ได้
 เข้าศึกษาได้ ทั้งในโรงเรียนสามัญและ
 มหาวิทยาลัย รัฐธรรมนูญญี่ปุ่น ค.ศ. ๑๙๔๖
 มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ว่า ประชาชนทุกคน
 มีสิทธิที่จะมีมาตรฐานการครองชีพอย่างต่ำที่
 สดด้วย ความสะอาดถูก ค้ำจุนนามัย และ ถูก
 ต้อง ตาม วัฒนธรรม ใน การ ดำรงชีพ ของ
 พลเมืองนั้น รัฐบาลจะต้องพยายามส่งเสริม
 และขยายการสาธารณสุขบริการและความปลอดภัย
 ตลอดจนการสาธารณสุข รัฐธรรมนูญ
 ของลาวของสหสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ลง
 วันที่ ๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๘ ได้มีกล่าวไว้
 ในคำรัมภบท ถึงมูลฐาน ลำดับที่ประเทศนั้น
 ได้ก่อตั้งขึ้นคือบัญญัติ หรือหลัก ๕ ประการ
 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญของสหรัฐ
 ค.ศ. ๑๙๔๗ รัฐธรรมนูญของสหภาพพม่า
 ค.ศ. ๑๙๔๗ และรัฐธรรมนูญอินเดีย ค.ศ.
 ๑๙๔๘ ก็ได้มีบทบัญญัติหมวดพิเศษขึ้น
 เรียกว่า แนวนโยบายแห่งรัฐ Directive
 principle of State policy แนวนโยบาย
 นี้ รัฐธรรมนูญบางฉบับก็รวมเอานโยบาย
 ต่างประเทศ และการ บั้ชงกัน ประเทศ เข้าไว้
 ด้วย กระผมก็จึงเห็นว่าเพื่อประโยชน์ในการ
 ตรากฎหมายและการ บริหาร ราชการแผ่นดิน
 ตามนโยบายที่กำหนดไว้จึงเป็นการจำเป็นที่

จะต้องกำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐเข้าไว้ใน รัฐธรรมนูญ แต่จะกำหนดได้เพียงใดนั้นก็ จะได้อีกก็ปรายกันต่อไป ตาม หัวข้อ ที่ คณะ กรรมการธิการ ระเบียบวาระ เดิมมา ต่อสภานิติบัญญัติ

พลตรี แสวง เสนาณรงค์ (กรรมการ ธิการระเบียบวาระ) : ในฐานะกรรมการ ระเบียบวาระ คณะผมได้วิจัยเรื่องนี้แจ้ง มาลงประการ เพื่อประกาศการพิจารณา วินิจฉัยของที่ประชุมนี้ สำหรับการที่คณะ กรรมการธิการ ระเบียบ วาระ ได้กำหนด หัวข้อ ที่ ๑๔ แนวนโยบาย แห่งรัฐขึ้นมา ว่า สมควรจะกำหนดไว้หรือไม่ ในรัฐธรรมนูญ นั้น ก็โดยอาศัยเหตุผล อยู่สองประการ ประการแรกคือ เนื่องจากปรากฏว่า รัฐ ธรรมนูญซึ่งร่างขึ้นใหม่ ๆ ของ ประเทศ ต่าง ๆ ในโลกนี้ โดยเฉพาะในยุคหลัง สงคราม โลกครั้งที่ ๒ นี้ ได้นำเอานโยบาย แห่งรัฐขึ้นมาบรรจุเอาไว้ด้วย ในรัฐธรรมนูญ ถือว่าเป็นหลักการที่สำคัญ และ จำเป็น สำหรับยุค แล้วก็ถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญ ที่ทันสมัย เช่นตัวอย่างของประเทศฝรั่งเศส สาธารณรัฐที่ ๕ ก็กำหนดไว้อย่างชัดเจน ประเทศในทางเอเชียอาคเนย์ เช่น ประเทศ พม่าก็กำหนดไว้อย่างละเอียด รัฐธรรมนูญ ของอินโดนีเซียก็เช่นเดียวกัน นักเป็นการ ถือว่าแนวนโยบาย แห่งรัฐเป็นสิ่งที่จำเป็น

สำหรับรัฐธรรมนูญ นอกจากนั้นนอกเหนือ จาก ประการที่ ๒ คือรัฐธรรมนูญ ของเรา ที่มา แล้ว โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๖ นี้ มีความสมบูรณ์ และละเอียดจดจ่อมาที่สุด ฉบับหนึ่ง คือรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๒ ก็ได้ กำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐไว้ก็ยกย่องกันข้าง ละเสียด ตั้งที่ทางสมาชิกผู้ มเกียรติเมืองนี้ ได้อีกก็ปรายมาอย่างน่าฟัง แล้ว แล้วนอก จากนี้ รัฐธรรมนูญ ฉบับ สุดท้าย ก่อน รัฐ ประหาร คือรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๕ แก้ไข เพิ่มเติม ๒๕๖๕ นั้น ก็ยังได้กำหนด แนวนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๒ แต่ความมาตูลูกกับยื่นข้อลง ทำให้กระทัดรัด ขึ้น แต่หลักการที่สาระสำคัญยังคงรักษา ไว้อย่างเดิม จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญ สำคัญ ๆ ของเราในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๕ นี้ ได้เพิ่มเติมตั้งที่ทางสมาชิกผู้ มเกียรติ เมื่อมัน ได้ กล่าวดังนั้นก็ยังมีลักษณะแนวนโยบายแห่งรัฐ คือหลัก ๖ ประการของคณะราษฎรนั่นเอง คล้าย ๆ เป็น แนว ซึ่ง กำหนด ไว้ ใน รัฐ ธรรมนูญ เพื่อให้เป็นแนวทางในการตรา กฎหมาย และ ใน การ บริหาร ของฝ่าย นิติ บัญญัติ และฝ่ายบริหารก็เป็นแนวทาง แต่ว่าแนวทางนี้เหมือนกันเป็นการกำหนดไว้ อย่างกว้าง ๆ ไม่ก่อให้เกิดสติปัญญา ในการ พิจารณารัฐอย่างไร คือว่ารัฐไม่สามารถ ปฏิบัติไปตามแนว นั้น อย่างเคร่งครัดก็ ไม่

มีใครผู้ใดจะฟ้องร้องได้ ก็หมายความว่า
กำหนดไว้คล้าย เป็น อุดมการณ์ เป็น แนว
กว้าง ๆ นี่ก็เป็นเหตุผลที่คณะกรรมาธิการ
เห็นว่าน่าจะนำมาบรรจุไว้เสนอที่ประชุม นี้
ด้วย เรื่องแนวนโยบายแห่งรัฐนี้ ความจริง
ก็ไม่ใช้เรื่องใหม่ เป็นเรื่องเก่า ซึ่งมี
มาแล้ว คือแนวนโยบายแห่งรัฐ โดยทาง
หลักก็หมายถึงถึง หน้า ที่ มูลฐาน ของ รัฐ
นั่นเอง ซึ่งมีมาแต่โบราณ เป็นแต่จำ
ในรัฐธรรมนูญที่แล้ว ๆ มาเราได้กำหนดไว้
ก็ถือว่าเป็นที่เข้าใจกันแล้ว เข้าใจกันอยู่
ในใจ หน้า ที่ มูลฐานนั้นก็มีอยู่ประมาณ
๓ ประการ ประการแรกก็คือ กติกา
ของรัฐเพื่อรักษาความมั่นคง ปลอดภัยและ
ความสงบภายใน นี่เป็นหน้าที่ประการแรก
ตั้งแต่เกิดรัฐขึ้นมา หน้า ที่ ประการที่ ๒ ก็คือ
หน้าที่สร้างความผาสุกให้แก่ประชาชน อันมี
ก็คือสร้างความเป็นธรรมในสังคม เศรษฐกิจ
ให้แก่ประชาชน คือรัฐไม่ใช้หน้าที่แต่ให้
ความคุ้มครองทั้งภายใน และ ภาย ใน อย่าง
เดียว ยังต้องมีหน้าที่ให้ความผาสุกแก่ประ
ชาชนด้วย ซึ่งหน้าที่ประการที่ ๒ นี้มีความ
สำคัญเด่นชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคหลัง
สงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่ง มนุษย์ เห็นว่า
เสรีภาพเป็นสิ่งจำเป็น แต่สภาพก็เป็นสิ่ง
ที่จะละเลยไม่ได้ คือความเป็นธรรมในทาง
สังคม เศรษฐกิจ ก็เน้นหนักไปในความ

ผาสุกของประชาชน หน้า ที่ ประการที่ ๓ นี้ก็
เป็นหน้าที่ซึ่งบางท่านอาจจะเห็นว่า มีความ
สำคัญน้อย แต่สำหรับรัฐสมัยใหม่เรา
เห็นว่าเป็นหน้าที่ ซึ่ง สำคัญ เหมือนกัน คือ
หน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา และ ส่งเสริม ของ ตี
ของชาติไว้ ของ ตี ของชาติอาจจะหมายถึง
ความถึงของ ตี ในทางวัตถุของ ตี ในทางจิตใจ
เช่นศาสนา วัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียม
ประเพณี หรือไม่ก็หมายถึงแนวคิดทางการเมือง
ที่ตนมุ่งหมายจะรักษาไว้ นี่ก็เป็น
หลักที่ ๓ ซึ่งความจริงแล้วหน้าที่ที่รู้จักกัน
มาแต่เก่าก่อนคือ หน้า ที่ ประการแรก คือ
หน้าที่รักษาความมั่นคงปลอดภัย และ ความ
สงบภายใน ซึ่งแสดงออกเป็นรายละเอียด
เช่นการรักษาเอกราช การรักษาเอกราช
อธิปไตย การรักษาความสงบภายใน เราจะ
เห็นได้ ใน ตัว อย่าง รัฐ ธรรมนูญ ของ ไทย
ปี ๒๔๗๒ ปี ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๕
ก็ได้อำหนดชัดเจนไว้ในหัวข้อ ในแนว
นโยบายแห่งรัฐ รัฐรักษาเอกราช รัฐรักษา
ความสงบภายใน หมายความว่า เป็นหน้าที่
ประ การ แรก ของ รัฐ ซึ่ง ใน สมัย ก่อน รัฐ
ธรรมนูญก่อน ๆ ซึ่งทุกคนก็ทราบกันอยู่
แล้วไม่จำเป็นต้องจะต้องกำหนดไว้ ส่วนต่อมา
ดังที่กระผมได้เขียนแล้ว หน้า ที่ ประการที่ ๒
ก็คือความผาสุกของ ประชาชน นั้น นับว่า ใน
ปัจจุบันนี้ ในยุค ซึ่ง สังคม มนุษย์ ได้ เปลี่ยน

แปลงมา เช่นปัจจุบันนี้ความมาตุกของประ
 ชาชน หรือความเป็นธรรมในทางสังคม
 ในทางเศรษฐกิจ เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งชนมนุษย์
 จะละเลยมิได้ จะไปหลงเล่ห์กาพอย่างเดีย
 ไม่ได้ ต้องคำนึงถึงสมภาพด้วย อัน
 เป็นเหตุของความจำเป็น ที่ จะต้อง นำ มา
 กล่าวไว้ ซึ่งเมื่อมากำหนดในรัฐธรรมนูญ
 ก็บรรจุเป็นหมวดนโยบายแห่งรัฐ ส่วนจะ
 บรรจุหมวดนโยบาย แห่ง รัฐ เน้น หนัก ไป ใน
 หน้าที่ โคนนี้ ก็เป็น เรื่อง ของแต่ละ ประเทศ
 ซึ่งมีเจตนารมณ์ในทางการเมือง ในทาง
 การปกครองอย่างไร บางประเทศก็เน้นหนัก
 ในความเป็นธรรม ในทางสังคมเศรษฐกิจ
 เช่นรัฐธรรมนูญของพม่า ก็กล่าวไว้ในม
 ตินโยบายแห่งรัฐ ให้รัฐเพ่งเล็งไปทาง
 สังคมเศรษฐกิจ เป็นต้นว่าให้รัฐให้ประกัน
 ในสิทธิในทางสังคมเศรษฐกิจ เช่นสิทธิ
 ในการทำงาน สิทธิในการศึกษา สิทธิใน
 ทางสวัสดิภาพ เน้นหนักไปไปทางนั้น บาง
 ประเทศก็กล่าวไว้กว้างขวางไปถึงหน้าที่ใน
 ทางป้องกัน ประเทศ หรือในทางรักษาความ
 สงบภายใน หรือไม่ก็บางประเทศก็กล่าว
 ถึงวัฒนธรรม ซึ่งเป็น หน้าที่ ประการ ที่ ๓
 รักษาของดีในทางวัตถุและจิตใจไว้ นี้ก็
 แล้วแต่เจตนารมณ์ทั่วไป บางตัวอย่างเช่น
 รัฐธรรมนูญ ของ ฝรั่งเศส ก็กล่าว ไว้หนักไป
 ในสังคมเศรษฐกิจ ของอินโดนีเซียทั้งทาง

เศรษฐกิจและในทางการเมือง และของ
 ประเทศไทย เรา นี้ ดังที่เรานี้ให้ทราบแล้วว่า
 เน้นหนักไปทั้งตามประการที่หนึ่ง ทั้งใน
 ความมั่นคงปลอดภัยในทางสากล ในทาง
 สุขุมการณ์ หอนมาถึงในด้านความเห็นของ
 กรรม ซึ่งเป็น ใน สถานะ สมาชิกประเทศ
 กรรมเห็นว่าแน่นอนนโยบายแห่งรัฐนั้นถึง
 นำจะได้รับพิจารณาหรือนำจะได้รับ
 พิจารณา กำหนด ไว้ ใน รัฐ ธรรมนูญ บ้าง
 เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่าหน้าที่ของรัฐ
 ดังที่กล่าวแล้วในยุดก่อน อาจจะไม่ส
 ัมพันธ์ อาจจะไม่เข้าใจง่าย หน้าที่ของรัฐ
 ในการป้องกันประเทศเราก็คือกัน
 โดยใช้กำลังทหารป้องกันรักษากับไทย รั
 กันง่าย ๆ ส่วนหน้าที่ประการอื่น ๆ ก็เช่น
 เดียวกัน แต่ในปัจจุบันหน้าที่รัฐส
 ัมพันธ์ เช่นหน้าที่ในการป้องกันก็อาจ
 ไม่แต่เพียงรักษาเอกราชอย่าง
 ที่เข้าใจกันอย่าง
 หนึ่ง ๆ ก็อาจจะมี การรักษาความ
 มั่นคง ความปลอดภัยของชาติซึ่งก็
 อาจจะไปผูกพัน กับ ต่าง ประเทศ
 อาจจะต้องตั้งกำลังทหารไป
 รบ นอก ประเทศเพื่อรักษา
 ันติภาพของโลก ได้ เน้นก็
 คือการป้องกันรักษาความ
 มั่นคง ของตัวเองเหมือนกัน หรือ
 ในความผูกพันก็ เช่นเดียวกัน
 ความผูกพันก็เป็นนโยบาย
 ง่าย ๆ ที่เข้าใจว่าทำให้ประชา
 วมมาตุก แต่ผูกอย่างไรนั้น ก็
 จะเป็นเรื่องที่น่าจะ

กำหนดไว้เหมือนกัน ซึ่งบางประเทศที่ตั้ง
 การ ให้ ผาสก โดย ลัทธิ สังคม นิยม เขาก็
 กำหนดไว้ บางประเทศเห็นว่าใช้ลัทธิเสรี
 นิยมหรือเสรีวิสาหกิจ หรือบางประเทศตั้ง
 การให้สมกันเขาก็กำหนดไว้ ก็มีประเทศ
 ที่จะกล่าวไว้กว้าง ๆ ก็จะทำให้การบริหาร
 เกิด การตรากฎหมายกีด กระทบไปด้วยความ
 ไม่ล้นมาก บางประเทศก็ทางอุตสาหกรรม
 ซึ่งละเอียดประณีต เช่นศาสนา วัฒนธรรม
 หรือในแนวความคิดในทางการเมือง ซึ่งต้อง
 การรักษาไว้ ดังที่กระผมเรียนมานี้จะเห็นว่า
 แนวนโยบายแห่งรัฐในยุคนั้นสมัยชั้น
 เช่นนี้ เขาก็จะกำหนด ไว้บ้างใน รัฐ
 ธรรมนูญที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติจะ
 ใช้เป็นบรรทัดฐานในการที่จะดำเนินนโยบาย
 ของตนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย
 ในหน้าที่ประการที่ ๒ คือในเรื่องความผาสก
 ของประชาชนนั้นเป็นหน้าที่ที่รัฐบาลปัจจุบัน
 นี้ได้เริ่มมา แล้วกว่าก่อน เป็นต้นว่าเรา
 ได้เริ่ม มี แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
 ซึ่งวางไว้ได้อย่างแน่นอนมีระยะเวลา มีระยะ
 มีรายละเอียดอย่างเรียบร้อยแล้ว เพราะ
 ฉะนั้นในคานนี้เราก็จะกำหนดไว้ใน รัฐ
 ธรรมนูญ เพื่อให้การดำเนินงานอันนี้ได้รับ
 การสนับสนุนไปในเมื่อจะมีรัฐบาลขึ้น รัฐบาล
 ใดก็ตั้งควรจะถือว่าแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ
 แห่งชาติซึ่งมุ่งหมายเพื่อความผาสกของประ

ชาชนหรือเพื่อความ เป็นธรรมในทางเศรษฐกิจ
 นี้ ควรจะได้รับการสนับสนุน หรือดำเนิน
 การไปโดยไม่เปลี่ยนแปลง.

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อ
 ไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าขอผ
 ติที่ประชุมว่าแนวนโยบายแห่งรัฐ จะ
 กำหนดไว้หรือไม่ ถ้ากำหนดจะกำหนดใน
 เรื่องต่อไป หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าแนว
 แห่งรัฐควรกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โปรด
 ยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๓๘ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่าน
 ผู้ใดเห็นว่าไม่ต้องกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
 โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มี
 เพราะ ฉะนั้น แนวนโยบาย จึงกำหนด ไว้ใน
 รัฐธรรมนูญ ถ้ากำหนดจะกำหนดในเรื่อง
 ต่อไป หรือไม่

๑๔.๓ การรักษาเอกราช

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล :
 คณะกรรมาธิการจัดระเบียบวาระเสนอต่อไป
 ว่า เมื่อสภาขึ้นรับรองเรื่องการวางแนว
 นโยบายของรัฐได้ในรัฐธรรมนูญแล้ว เรื่อง
 ต่อไปนี้ควรจะกำหนดไว้ในเรื่องการรักษา
 เอกราชไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เป็นแนว
 นโยบายแห่งรัฐหรือไม่ กระผมขอ

ประธาน กรรมาธิการเห็นว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง
 ปกครองในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช
 ๒๔๗๕ คณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้
 ประกาศหลัก ๒ ประการ ซึ่งกระผมได้ทราบ
 เรียนไว้แล้ว เพื่อเป็นทางชี้ทิศทางในแนวการ
 ปฏิบัติในการปกครองประเทศต่อไป ถึงแม้
 ว่ารัฐบาลหลัง ๆ จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
 การเปลี่ยนแปลงการปกครองในครั้งนั้นก็ตาม แต่
 ก็เป็นการเปลี่ยนจากหลักราชาธิปไตย โดย
 เฉพาะหลัก ๒ ประการ ที่คณะผู้เปลี่ยนแปลง
 การปกครองได้ประกาศไว้ นั้น ในข้อ ๑ ได้
 ประกาศไว้ว่า จะต้องรักษาความเป็นเอกราช
 ทั้งหลาย เช่น เอกราชในทางการเมือง ทาง
 ศาล ในทางเศรษฐกิจของประเทศไว้ให้
 มั่นคง ดังที่กระผมได้กราบเรียนมาแล้วใน
 ตอนต้น ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
 ไทย พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา ๕๕ และรัฐ
 ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕
 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๗ ได้
 บัญญัติไว้เป็นความว่า รัฐจะต้องรักษาไว้
 ซึ่งเอกราช คำว่า "เอกราช" พจนานุกรม
 ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นอิสระแก่ตนหรือ
 ไม่ขึ้นแก่ใคร โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ ปีที่ พ.ศ.
 ๒๔๗๗ และ พ.ศ. ๒๔๗๖ ปีที่ ไม่ได้บัญญัติ
 เรื่อง การ รักษาเอกราช ไว้ใน รัฐธรรมนูญ
 ก็อาจจะทำได้เท่าที่สมควรแก่เหตุและสมควร

ทำในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้ง
 ๓ ฉบับนั้น จึงไม่น่าความในข้อ ๑ แห่ง
 ประกาศหลัก ๒ ประการ ของคณะผู้ก่อการ
 เปลี่ยนแปลง การปกครองมา บัญญัติ ไว้ใน
 หมวดนโยบายแห่งรัฐด้วย อาจจะเป็นไปได้ว่า
 เอกราชในทางศาลในขณะนั้น ก็ยังไม่สม
 บูรณ์แบบยังมีศาลต่างประเทศได้บ้างพิจารณา
 ความรู้ และเอกราชอื่น ๆ ก็ยังไม่สมบูรณ์
 เช่นเดียวกัน และทรงเห็นว่าจะได้มีประมอ
 กฎหมายประกาศใช้อย่างครบถ้วน เราได้
 แก่สัญญาทางพระราชไมตรีกับนานาประเทศ
 ทุกประเทศแล้ว เอกราชทุกอย่างของ
 ประเทศไทยจึงจะได้มาอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้
 มีบันทึก ของรัฐบาล ที่แสดง ต่อ สมามูแห่ง
 ราชกุมาร เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๔๗๖
 ข้อ ๒ เป็นความว่า คณะรัฐบาลในบัดแล้ว
 มาจึง ได้มี นโยบาย ที่จะแก้ หนึ่งข้อ สัญญา
 ให้ ประเทศไทย ได้เอกราช สมบูรณ์ และ ให้
 ความ สัม พันธ์ ระ หว่าง ประเทศ และ นานา
 ประเทศเป็นไปตามหลักเสมอภาคโดยแท้ คือ
 ชาติยหลักการด้วยที่ด้วยปฏิบัติต่อกัน หลัก
 ความเป็นธรรม และ หลักผลประโยชน์แก่
 กันและกัน และรัฐบาลได้ตกลงแก้ไขของ
 อำนาจอศาล เรื่องการเก็บภาษีสถักถักแล้ว
 ก็เรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งปรากฏราชตระกูล
 ในบันทึก ของ รัฐบาล ที่แสดงต่อ สมามูแห่ง
 ราชกุมารในครั้งนั้น ฉะนั้นในการแก้ไขที่

(๑๘)

เดิม รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. ๒๔๘๖ สภาวาระรัฐธรรมนูญจึงได้ พิจารณา รัฐธรรมนูญ ของ นานา ประเทศ ประกอบด้วย และนำเอาการวิเศษเอกราช มาบัญญัติไว้ในหมวดนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา ๕๖ และต่อมาได้ให้นำมา บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. ๒๔๙๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้มีผู้กล่าวกันว่า หมวดนโยบายแห่งรัฐ ที่ กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทยฉบับนั้น เป็นเรื่องธรรมดา จะกำหนด ได้หรือไม่ ก็ไม่มีอะไร เรื่องรักษาเอกราช เรื่องที่มีกำลังทหาร เรื่องบำรุงการศึกษา การสาธารณสุข ส่วนแล้วแต่เป็นเรื่อง ธรรมดาสามัญ ถึงแม้จะไม่วางแนบไว้ใน รัฐธรรมนูญ ก็เป็นเรื่องที่รัฐจะต้องทำ ที่เป็น เช่นนี้ก็เพราะ เจตนาว่า รัฐธรรมนูญ เมื่อครั้ง ที่แล้วๆ มานั้น อาจเป็นไปได้ว่า รัฐไม่มี แผนการณ์อยู่ในมือ หมวดนโยบายรัฐ- ธรรมนูญก็ต้องวางไว้อย่างกว้างขวาง แต่ กระผมก็ยัง มีความเห็นว่า ความมุ่งหมายใน การกำหนด หมวดนโยบายแห่งรัฐ ไว้ใน รัฐ- ธรรมนูญเป็นเรื่องๆ ไปนั้น ก็เพื่อเป็นแนว ทางในการตรา กฎหมาย และในการ บริหาร ราชการแผ่นดินตามนโยบายที่ได้กำหนด ซึ่ง รัฐชาติต่อๆ ไปนั้น ก็จะต้องรับรู้อะไรก็ คำนิยม การ ต่อ ไป แต่ถ้านโยบายใด

สามารถที่จะจัดทำ เป็นแผนการณ์ได้ ได้ก็เป็น เรื่อง ที่ควร จะกระทำ โดยเฉพาะ การ รักษา เอกราชนี้ เป็นนโยบายสำคัญแห่งรัฐ จึงควร กำหนดไว้ ในรัฐธรรมนูญ เพื่อ แสดงว่า ประเทศไทย เป็น ประเทศเอกราช ไม่เคยเป็น เมืองขึ้นแก่ประเทศใดตั้งแต่ประเทศไทยได้ก่อก่อ ตั้งประเทศมาแต่ก็จนกระทั่งปัจจุบันนี้

พลตรี แสวง เสนาณรงค์ (กรรมการ ระเบียบวาระ) : สำหรับหัวข้อเรื่อง การรักษาเอกราช ที่ คณะ กรรมการ ได้ กำหนด ขึ้น นี้ ก็ได้ อาศัยแนวรัฐธรรมนูญ ฉบับก่อน ๆ ได้กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตาม นโยบายของการรักษาเอกราชนั้นก็อยู่บ้าง คือว่าหน้าที่ การ รักษาเอกราชนี้ ก็อย่าง ที่ ทราบแล้วโดยทั่ว ๆ ไป ว่าเป็นหน้าที่ทุก ท่านคงทราบดีว่า การรักษาเอกราชนั้น อย่างไร แต่ว่าใน ปัจจุบันนี้ การ รักษา เอกราชนั้นมีความบริบูรณ์และมีความกว้าง ขวางไป คือนโยบายแห่งการักษาเอกราชใน ประการนี้เราต้อง การ ให้ หมายถึง ว่า การ รักษาเอกราชซึ่งหมายถึงการรักษาอธิปไตย อธิปไตยนั้นอย่างไร อธิปไตยในที่นี้เรา หมายถึงอำนาจสูงสุดใน ทาง กฎหมาย ของ รัฐหนึ่ง ในทางที่จะตรากฎหมายและ ในทาง ที่จะรักษากฎหมายอย่างเป็นทางการ ไม่อยู่ ให้อำนาจของรัฐใด แล้วนอกจากนั้นก็ยังมี อำนาจดังกล่าวนั้นมีความเข้มงวดกัน ได้

กฎหมายระหว่างประเทศ ความหมายของ
 เอกราชกับอธิปไตย เกี่ยวพันกันดังกล่าวดัง
 แล้ว คือหมายถึงอำนาจสูงสุด อำนาจสูงสุดใน
 การตรากฎหมาย ในการรักษากฎหมาย
 โดยไม่มีผู้ใดจะมาบงการ เพราะหน้าที่ใน
 การรักษากฎหมายในปัจจุบันนี้อาจจะมี
 ลักษณะซึ่งต่างกัน แต่ที่รู้สึกว่าจะไม่
 เป็นการเสียเอกราช เป็นต้น ว่าประเทศ
 หนึ่งสามารถจะลดทอนกฎหมายได้เอง รักษา
 กฎหมายได้เอง แต่การออกกฎหมายนั้น
 ต้องผ่านอำนาจของประเทศอื่น ประเทศ
 ที่ไม่มีสิทธิจะยับยั้งกฎหมายนั้นได้ ก็
 แสดงว่าเอกราชนั้น ไม่สมบูรณ์ หรือ
 อธิปไตยของประเทศนั้นไม่สมบูรณ์ นอก
 จากนั้นในความหมายของเอกราช เกี่ยวกับ
 อธิปไตยในความเสมอภาคในทางกฎหมาย
 ระหว่างประเทศนั้นก็หมายความว่า เอกราช
 ของรัฐในปัจจุบันผูกพันกับ พันชไมตรีกับ
 ต่างประเทศ ก็คือว่าเราไม่ใช่อยู่โดดเดี่ยว
 มองโอกาสอาจจะต้องละอธิปไตยบางส่วน
 เพื่อรักษาสันติภาพของโลกไว้เป็นนัยของ
 การรักษากฎหมายโดยทั่วไป ซึ่งหัวข้อนี้
 ก็มีความประสงค์จะให้ หมายถึงไปถึงในค่านนี้

ประธานสภา รัฐธรรมนูญ :
 เมื่อไม่นานมานี้ ผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว
 ข้าพเจ้าขอคัดลอกสำเนาว่า ท่านผู้ใดเห็นว่า
 หัวข้อการรักษากฎหมาย ควร กำหนด ไว้ ใน

รัฐธรรมนูญ โปรดยกขึ้น
 (มีสมาชิกยกมือ ๑๑)
 ประธานสภา รัฐธรรมนูญ :
 ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกขึ้น
 (ไม่มีสมาชิกยกมือ)
 ประธานสภา รัฐธรรมนูญ :
 ไม่มี เป็นอันว่าหัวข้อการรักษากฎหมาย
 นั้นต้องกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
 ต่อไป ๑๔.๖ พันชไมตรีกับนานา
 ประเทศ

พลตำรวจโท บรรดิธ เรืองตระกูล
 คณะกรรมการจัดระเบียบตำรวจ เสนอว่า
 เรื่อง พันชไมตรีกับ นานา ประเทศ ควร จะ
 กำหนดไว้ในแนวนโยบาย แห่งรัฐ หรือไม่
 นั้น กระผมขอประทาน กราบ เรียนว่าประ-
 เทศไทยได้มีสนธิสัญญาไว้กับนานาประเทศ
 เกี่ยวกับการค้า การเดินเรือ และการสัม-
 พันชไมตรีมีทูตต่างประเทศต่าง ๆ ที่มีสัญญา
 ทางพระราชไมตรีกับประเทศไทยนั้น ได้ มา
 ประจำอยู่ในประเทศไทยและ ประเทศไทยก็
 ได้จัดตั้งทูตไปประจำในต่างประเทศ อาจจะ
 มีสัญญาทางพระราชไมตรีเช่นเดียวกัน มี
 กระทรวงการต่างประเทศก็มีสนธิสัญญา
 ต่างประเทศ โดยเฉพาะตลอดทั้งการเดินเรือ
 ทูตและกงสุล ไทย ไปประจำในต่างประเทศ
 และตั้งเหตุการณ์ในต่างประเทศด้วย นอก
 จากนั้นก็ยังมีหน่วยงาน บางหน่วย ของ สห

ประชาชนดี และองค์ การ สันติ สัญญาซึ่งได้กั
 ได้มาตั้งตำแหน่งงานอยู่ในประเทศไทย จึง
 นับได้ว่าประเทศไทยในสมัย บั๊จ จุ๊บัน นี้ก็ได้
 มีความ สัมพันธ์ไมตรีกับ ต่าง ประเทศ ไทย
 เกิดขึ้นยิ่งกว่าแต่ ก่อนเป็น อันมาก โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา เยอรมัน
 ละวันตกและญี่ปุ่น เป็นต้น การดำเนิน
 นโยบายกับต่างประเทศที่มีสัญญา ทาง พระ
 ราชไมตรีจึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
 กำหนดตนเองนโยบายแห่งรัฐไว้ด้วยอย่างไร
 ก็ตาม แนวนโยบายแห่งรัฐ ในรัฐธรรมนูญ
 บาง ฉบับ ของ ประเทศก็ ได้ รวม นโยบาย
 ต่างประเทศไว้ ในรัฐธรรมนูญ ด้วยเหมือน
 กัน สำหรับ ประเทศ ไทยรัฐธรรมนูญ
 แห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕
 และ พ.ศ. ๒๔๘๘ พ.ศ. ๒๔๙๐ ไม่ได้
 กำหนด แนวนโยบายต่าง ประเทศไว้ ใน
 รัฐธรรมนูญ ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๒
 จึงได้กำหนดนโยบายต่างประเทศไว้ในแนว
 นโยบายแห่งรัฐตามมาตรา ๕๖ ซึ่งมีบัญญัติ
 ไว้ว่า "รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับ
 นานาประเทศและถือหลักเสมอภาค ในการ
 ปฏิบัติต่อกัน" จึงนับได้ว่าเป็นครั้งแรก
 ที่รัฐได้กำหนดนโยบายต่าง ประเทศ ไว้ ใน
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ส่วน
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ
 พ.ศ. ๒๔๙๕ ไม่ได้กำหนดแนวนโยบายต่าง

ประเทศไว้ในรัฐธรรมนูญ อาจถือเอา
 ตามสนธิสัญญาและ แบบธรรมเนียมที่พึง
 ปฏิบัติต่อกันด้วยดีเสมอมา แต่การปฏิบัติ
 ไปเช่นนั้นอาจออกนอกแนว นโยบายแห่ง
 รัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับต่าง ประเทศได้เพราะ
 ฉะนั้น กระผม เห็น ว่า เป็นความจำเป็น
 อย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดนโยบายแห่งรัฐไว้
 ในรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เมื่อ
 ไม่มี ท่าน สมาชิก ผู้ใด ขอลิขิตข้อ ไป แล้ว
 ข้าพเจ้าจะขอมติต่อที่ประชุมนี้ว่า พันธไมตรี
 ก็มานาประเทศนั้น ควรจะกำหนดไว้ใน
 แนวนโยบายแห่งรัฐหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็น
 ว่า ควร กำหนด ไว้ใน แนวนโยบาย แห่ง รัฐ
 โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๑๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ท่าน
 ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เป็น
 อันว่า พันธไมตรีกับนานาประเทศที่ประชุม
 เห็นควรกำหนดไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ

ต่อไป ๓๕.๓ การร่วมมือกับนานา
 ประเทศเพื่อสันติภาพของโลก

ผลคำวินิจฉัย บรรทัด เรื่องตระกูล:
 คณะ กรรมการ จัด ระเบียบวาระ เสนอว่า
 แนวนโยบายแห่งรัฐ จะควรกำหนดเรื่อง

การร่วมมือกับนานา ประเทศ เพื่อ สันติภาพของโลกไว้หรือไม่นั้น กระผมขอประทานกราบเรียนว่า โดยที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ กฎบัตรสหประชาชาติได้ประกาศไว้ถึงวัตถุประสงค์ของมนุษย์ ความยุติธรรมและสันติภาพของโลกอันเป็นมูลฐานสำคัญแห่ง ความ สัมพันธ์ ฉันมิตร ระหว่างนานาประชาชาติ และประเทศไทยก็อยู่ในบังคับของกฎบัตรสหประชาชาติเช่นเดียวกับสมาชิกทั้งหลาย ขององค์การนี้ องค์การสหประชาชาติ ต้อง การ ความ ร่วม มือ ของประชาประเทศที่เป็นสมาชิกเพื่อสันติภาพในโลก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๒ มาตรา ๕๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓๗ จึงบัญญัติไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศในการรักษาความยุติธรรมระหว่างประเทศ และมุ่งสันติสุขของโลกทั้งนี้เพื่อเป็นการร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติเพื่อสันติภาพของโลก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวทั้งสองฉบับ จึงได้กำหนด แนวนโยบายแห่งรัฐไว้เพื่อให้สอดคล้องตั้งต้นกับความมุ่งหมายในกฎบัตรสหประชาชาติ กระผมจึงเห็นว่าเป็นการสมควรที่จะตั้งกำหนดนโยบาย ในส่วนที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศ

เพื่อสันติภาพของโลกไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นการยืนยันถึงเจตนาของรัฐ

นายสมัย เรื่องไกร: กระผมขอตั้งข้อสังเกตไว้สำหรับ คณะกรรมาธิการยกย่องว่า การร่วมมือกับนานาประเทศนั้น ขณะนี้มี ๒ ฝ่าย เราก็ควรจะร่วมมือกับประเทศ ซึ่งเป็นมิตรของเรา ไม่ใช่ไปร่วมมือกับมิตร เพราะถ้าเรารู้แล้วว่า มิตรนั้น ใช้กำลังเพื่อขึงสันติภาพของโลก กระผมขอตั้งข้อสังเกตไว้สำหรับ คณะกรรมาธิการ ยกย่อง ไว้ในทันทีด้วย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายแล้ว ข้าพเจ้าขอคัดต่อสภาว่า ท่านผู้ใดเห็นว่า การร่วมมือกับนานาประเทศ เพื่อสันติภาพ ของโลกนั้นควรจะกำหนดไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๓๓ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ท่านผู้ใดไม่เห็นสมควรกำหนด โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ฉะนั้นการร่วมมือ กับนานา ประเทศ เพื่อ สันติภาพของโลก จึงกำหนดไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ

ต่อไป ๑๕.๕ การมีและหาใช้กำลังทหาร

LIRT

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล :
คณะกรรมการจัดการ ระเบียบ ขาระ เสนอ ว่า
จะควร กำหนด เรื่องการ มี และการ ใช้กำลัง
ทหารไว้ ในแนวนโยบาย แห่งรัฐ หรือไม่นั้น
กระผมขอประทานกราบเรียนว่า รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๖
มาตรา ๕๖ บัญญัติไว้ว่า กำลังทหารทั้ง
โดยเหมาะสม แก่ความ จำเป็น สำหรับรักษา
เสถียรภาพ มาตรา ๖๐ บัญญัติว่า กำลัง
ทหารพึงได้เพื่อการรบ หรือการสงครามเพื่อ
ปราบปรามการจลาจล และจะใช้ได้โดย
พระแสงพระบรมราชโองการ เว้นแต่ในกรณี
ที่มีประกาศใช้กฎอัยการศึก การใช้กำลัง
ทหารเพื่อช่วยเหลือราชการอื่นให้เป็นไปตาม
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกำหนดกำลัง
ทหารไว้เป็นแนวนโยบายแห่งรัฐนั้น ก็เพื่อ
แสดงให้โลกเห็นว่าประเทศไทยมีกำลังทหาร
ไว้เพื่อป้องกันประเทศเท่านั้น ประเทศไทย
ไม่มีเจตนา ที่จะ มี กำลัง ทหาร ไว้ เพื่อรุกราน
ประเทศอื่น และก็มี ความเคารพต่อบูรณภาพ
ของ ประเทศ ใกล้ เคียง อย่าง ชนมิตร ไม่ว่า
ประเทศนั้นจะมีสัมพันธไมตรีกับประเทศไทย
หรือไม่ก็ตาม และประเทศไทยได้มีสัญญา
กับองค์การชาติได้ การมีและการ ใช้กำลัง
ทหาร จึง จำ เป็น ต้อง กำหนด ไว้ ใน นอ
นโยบายแห่งรัฐ รัฐบาลจะมีหรือไว้กำลัง
ทหารไปเพื่อประโยชน์ของตน หรือบุคคลอื่น

ไม่ได้ จะต้องดำเนินการไปตามแนวนโยบาย
แห่งรัฐที่กำหนดเงื่อนไขให้ใช้กำลังทหารเพื่อ
การรบหรือการสงครามหรือการปราบปราม
จลาจล ทั้งนี้ ก็ต้องโดยได้รับพระแสงพระ
บรมราชโองการ การจะใช้กำลังทหารเพื่อ
ช่วยเหลือราชการอื่นนั้น เช่นการใช้กำลัง
ทหารไปช่วยตำรวจ ปราบปรามคอมมิวนิสต์
จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่ง
อาจกล่าวได้ว่า การใช้กำลังทหารนั้น รัฐมี
นโยบายที่จะ ใช้เท่าที่จำเป็น ภายใต้บท
กฎหมายหรือพระบรมราชโองการ นอกจากนี้
ประเทศไทยก็ได้เป็น สมาชิกขององค์การ
สหประชาชาติ ย่อม จะต้อง อยู่ ภายใต้ บท
บังคับแห่งกฎบัตรสหประชาชาติเท่าเทียมกับ
ประเทศอื่นที่เป็นสมาชิกขององค์การนี้ และ
ประการสำคัญที่สุดก็คือเป็นการแถลงนโยบาย
ทหารไว้ให้ รัฐธรรมนูญ อย่าง ชัดแจ้ง ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ต่อพลเมืองของรัฐด้วยว่าทำไม
รัฐจึงจำเป็นต้องมีทหารไว้ การบัญญัติ
กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการทัณฑ์ ก็
เพื่อประโยชน์แก่การนี้ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหม เป็นผู้ดำเนินการ ตาม
นโยบายนี้และผู้พันทศกระวีสุนทรซึ่งมีหน้าที่
บริหารราชการแผ่นดินด้วย กระผมจึงเห็น
ว่าสมควรจะได้กำหนดเรื่องการมีและการใช้
กำลังทหารไว้เป็นนโยบายแห่งรัฐตั้งที่กระผม
ได้ กราบเรียน มาขอ สภาาน โดย เฉพาะ

LIART

อย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญของไทยในบางประเทศเขาก็ได้ กำหนด แนว นโยบาย อันเกี่ยวกับ การป้องกันประเทศได้ด้วยเหมือนกันและหลักการที่สมควรกันอีกอย่างหนึ่งก็คือ ในระบอบประชาธิปไตยทหารจะต้องคงแห่งและปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาล จึงจำเป็นจะต้องกำหนดแนวนโยบาย สหประชาชาติแจ้งไว้ในรัฐธรรมนูญ

พลตรี แสง เสนาณรงค์ : กระผมเห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามคำอภิปรายของท่านสมาชิก ผู้แทนพรรค เมธากัน คือว่า ควรจะกำหนด การมี และ ใช้ กำลังทหาร ไว้ใน แนวนโยบายแห่งรัฐ ทั้งนี้เพราะว่าวัตถุประสงค์ของการ ใช้กำลังทหาร ในยุคปัจจุบันนี้อาจจะเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในสายตาของประชาชนทั่วไป คิดว่าจะเห็นว่าความจำเป็นของการมีกำลังทหารนั้นมันลดลงกว่าในสมัยก่อน เช่นในสมัยก่อนก็เข้าใจว่าการมีการกำลังทหารไว้ก็เพื่อป้องกันประเทศ แต่ในสมัยหลังนี้ โดยเฉพาะใน ยุค ปริมาณหรือในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยเฉพาะประเทศเล็ก ๆ ประชาชนในประเทศเล็ก ๆ เขาจะเห็นว่ากำลังทหารไม่สู้จะมีความจำเป็นดังที่ ประเทศไทย เองเคย ประสบมา เมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่สองนี้ ก็ไม่เห็นว่าการมีธบางกลุ่มได้ทำการ โจมตีกำลังทหารในสถานที่เองว่าไม่มีความจำเป็น เพราะฉะนั้น ในสายตาประชาชนก็อาจจะเห็นเช่นนั้นว่าเวลา

นี้ อย่างประเทศเล็ก อย่างเราเองถ้าเราไม่มี ประโยชน์ จะ ไป สู้รบ ตบมือ กับ ใคร เขา ก็ รักษาความเป็นกลางก็รักษาไม่ได้ ญี่ปุ่น เข้ามานำในประเทศไทยได้ รักษาไม่ได้ ตะวันต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะฉะนั้น ในยุคสมัยนี้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องรักษาความสงบเรียบร้อย นโยบายของกาวทหารนั้น จะมีความจำเป็นอย่างไร เพราะการทหารในยุคสมัยใหม่อาจจะมียุทธประสงค์ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้เหมือนกัน ประเทศเล็ก ๆ ก็ยังมีความจำเป็นจะต้องมีกำลังทหาร เป็นต้นว่า มีความจำเป็นในการทหารเพื่อรักษาสันติภาพของโลก ร่วมมือกับต่างประเทศ นี้ก็เป็นวัตถุประสงค์การใช้กำลังทหาร เพื่อความมั่นคง ปลอดภัย ของ ชาติ ของตน เหมือนกันหรือแม้แต่ ในการรักษาบูรณภาพ อย่างน้อย ในระยะชั่วคราว ตัวอย่างในกรณีพิพาทระหว่างประเทศไทย กับประเทศ เกาหลีเคียงในปัญหาพรมแดน ถ้าประเทศเราไม่มีกำลังทหาร ประเทศที่มีกำลังทหาร ซึ่งเป็นศัตรู แม้แต่จะเป็น ประเทศเล็กกว่าก็อาจจะเข้ามายึดครองแผ่นดิน อย่างน้อยส่วนหนึ่ง หรือบางจุดใดก็กัน จะมีการเจรจากันทางของสันนิบาตโลก ซึ่งในขั้นแล้ว สำหรับในสงครามประชาชนทั่วไป บางพวกอาจจะยังไม่ถึงซึ่งก็เป็นสิ่งที่ไม่ได้ เขาก็บอกว่าการทหาร เวลา นี้ มี ไว้ สำหรับ ประเทศ เล็ก ๆ

เท่านั้น อันเห็นว่าเป็นอย่างหนึ่ง ซึ่ง
 แผนนโยบาย แห่งการ มีกำลัง ทหาร สำหรับ
 ประเทศเล็ก ๆ เช่น ประเทศไทยเรา นั้น ควร
 จะมีกำหนด ไว้โดย แน่ชัด ให้ ประชาชนเห็น
 เขาจะได้ให้ความสนับสนุนที่ถูกต้อง ถึงจน
 การมีและการ ใช้กำลังทหาร เป็นสิ่งที่มี
 เป็นสิ่งที่มีสัมพันธ์กัน จะใช้อย่างไรจึงจะมี
 ใช้อย่างไร เพราะว่าเมื่อมีความประสงค์จะใช้
 ใช้อย่างไรแล้ว การจัดกำลัง การมีกำลังทหาร
 ถึงจะวางได้ถูก ฉะนั้น จะเห็นว่า ในบาง
 ประเทศเขาก็มีความประสงค์ในการใช้ อย่าง
 เรียกว่า ไม่โลดโผน เขาอาจจะจำกัดว่า มี
 กำลังทหาร ไว้ตาม กำลัง เศรษฐกิจ ของชาติ
 เช่นนั้นก็ได้ การใช้กำลังทหารก็อาจจะไม่มีข้อ
 สั้งเกตที่จะพิจารณาได้เป็น ๒ นัย เช่นใน
 แห่งการเมืองภายใน เช่น ทางพหุสภาจะ
 เห็นว่า กำลังทหารควรจะเก็บกลางในทาง
 การเมืองภายใน ก็อาจจะตราในรายละเอียด
 ได้ ทหารไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองหรืออะไร
 แล้วแต่ นี้กระผมได้ชี้ชัดด้วยข้างมาเป็นแนว
 พิจารณาเท่านั้น หรือจะใช้กำลังทหารได้ต่อ
 เมื่อไร เหล่านั้นเป็นต้น ส่วนในแง่ภายนอก
 การ ใช้กำลังทหารในสมัยปัจจุบันนี้ ตรงกัน
 ข้าม อาจจะต้องใช้เป็นเครื่องมือในทางการเมือง
 เมือง เช่น ในการรักษาสันติภาพของโลก
 โดยส่ง กำลัง ทหาร ไป รวบรวม นอก ประเทศ
 เพราะถ้าไม่กำหนดไว้เป็นแผนนโยบายแน่ชัด

เช่นนั้นแล้ว ตามความเข้าใจของประชาชน
 ว่า กำลังทหารควรมีไว้เพื่อป้องกันประเทศ
 ภายในเท่านั้น ถ้ารัฐบาลส่งกำลังออกไป
 นอกประเทศ เป็นการผิดเจตนาของ
 มีกำลังทหาร สำหรับในแง่ต่างประเทศ เรา
 ก็กำหนดไว้ เราอาจจะใช้กำลังทหารได้ ใน
 เมื่อต้องการรักษาสันติภาพของโลกหรือส่วน
 หนึ่งของโลก ซึ่งนั้นย่อมหมายความว่า
 รักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศไว้ใน
 ตัว เพราะฉะนั้น กระผมจึงมีความเห็น
 ว่า การกำหนดการใช้กำลังทหารนี้ เป็นสิ่ง
 จำเป็นที่จะ กำหนดไว้เป็น แผนนโยบาย ของ
 รัฐในรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อ
 ไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้า
 ขอมติต่อที่ประชุมเห็นว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าการ
 มีและการ ใช้กำลังทหาร ควรกำหนดไว้ใน
 แผนนโยบายแห่งรัฐ โปรดยกมือขึ้น
 (มีสมาชิกยกมือ ๓๓๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่าน
 ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
 (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็น
 อนึ่งว่า การมีและการ ใช้กำลังทหารจึงควร
 ไว้ในแผนนโยบายแห่งรัฐ
 ต่อไป ๓๕.๕ การศึกษาและวิจัย

ผลสำรวจโท บรรลือ เรื่องตระกูล : คณะกรรมการระเบียบจรรยาบรรณว่าการศึกษาและวิจัย จะ ควร กำหนด ไว้ ใน แนวนโยบายแห่งรัฐ หรือ ไม่นั้น กระผมขอประธานกรรมาธิการเรียนว่าในการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ คณะรัฐมเปลี่ยนแปลงการปกครองได้ประกาศหลัก ๖ ประการไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อ ๖ ได้ประกาศยืนยันไว้ว่า จะให้การศึกษาย่างเต็มที่แก่ราษฎร แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ พ.ศ. ๒๔๗๗ และ พ.ศ. ๒๔๘๐ จึงได้นำ ไป บัญญัติ ไว้ใน รัฐธรรมนูญทั้ง ๓ ฉบับนั้นให้เป็นนโยบายแห่งรัฐ และได้มี ประกาศ ตั้งสภาการศึกษา ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศตั้งกรรมการสภาการศึกษาลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๔๗๕ ต่อมาได้มี ประกาศแผนการศึกษาชาติลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๔๗๕ มีความมุ่งหมายที่จะให้พลเมือง ทุกคน ไม่เลือกเพศชาติ ศาสนา ได้รับการศึกษาพอเหมาะสมควรแก่สภาพ รัฐทรงไว้ซึ่งสิทธิในการให้การศึกษแก่พลเมือง กุศลบุตร กุศลิตา ผู้ใดศึกษาจนชั้น อุดม ศึกษา หรือ มหาวิทยาลัย แล้วท่านว่ามีอรรถภาพสมควรเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาการเฉพาะแห่งนั้นที่ รับ ผิด ชอบ ชั้น

สูงต่อไป ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๖ มาตรา ๖๓ บัญญัติว่า รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษาอบรม การจัดระบบการศึกษาอบรมเป็นหน้าที่ของรัฐโดยสหประชาชาติศึกษาทั้งปวงย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ การศึกษาชั้น อุดม ศึกษา รัฐพึงจัดการให้สถานศึกษาดำเนินกิจการของตนเองได้ภายในเขตที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๖๔ บัญญัติว่า การศึกษาอบรมชั้นประถม ศึกษา ใน สถาน ศึกษา ของ รัฐ และ ของ เทศบาลจะต้องจัดให้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน รัฐพึงช่วยเหลือให้ได้มีอุปกรณ์ การ ศึกษา อบรมตามสมควร ในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ รัฐบาลได้ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ ฉบับใหม่ แต่จกยกเลิกแผนการศึกษาที่ พ.ศ. ๒๔๗๕ แผนการศึกษาชาติ ฉบับนี้ ได้จัด การศึกษา ออกเป็นชั้นๆ คือ ก. การศึกษาชั้นอนุบาล ข. ประถมศึกษา ค. มัธยมศึกษา ง. เตรียมอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาชั้นสูง จ. อุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยนั้น รัฐพึงถือว่า การศึกษามีความสำคัญเป็นอันดับแรก ในกิจการของรัฐ รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษา การจัดระบบการศึกษาเป็นหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะสถานที่ศึกษาที่ปวงยอมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ ใน การศึกษาชั้นอุดม ศึกษา และ มหาวิทยาลัย

(๒๐)

นั้น รัฐจัดการให้สถานศึกษาดำเนินการ การของ ดง เอง ได้ ตามที่กฎหมายกำหนด ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ถูก ฉบับ ใหม่ ถูกยกเลิก โดยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของราชอาณาจักร และแผนการศึกษาฉบับใหม่ก็ได้ ถูกยกเลิกไป เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ โดยแผนการศึกษาชาติฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๓ มาใช้บังคับแทน ส่วนรัฐธรรมนูญ ใหม่ ถ้าได้ยกเลิกกันอยู่ รัฐจึงมีหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามแนวนโยบายตามที่ได้ กำหนด ไว้ ใน แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๓ แผนการศึกษา ชาติฉบับใหม่ได้กำหนดการศึกษาไว้เป็น ๕ อันดับด้วยกัน คือ ก. อนุบาล ข. สามัญศึกษา ค. วิสามัญศึกษา ง. อุดมศึกษา โดยเฉพาะอุดมศึกษา นั้นได้แก่ การศึกษา วิสาขา หรือ วิสาขา การ ชั้นสูง และการ ศึกษ ใน มหาวิทยาลัย หรือ ใน สถาบัน ชั้นสูง อื่น ๆ รัฐพึงส่งเสริม และ บำรุง การศึกษา โดย ถือว่า การ ศึกษา มีความ สำคัญ และ อยู่ ใน อันดับ แรก ของ กิจ การ อื่น ๆ ของ รัฐ และ ก็นับ สนุน อาชีวศึกษา อย่าง กว้าง ขวาง และ ให้ สอดคล้อง ต้อง กัน กับ ภาวะ ทหาร เศรษฐกิจ ของ ชาติ ด้วย โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง รัฐ มีความ มุ่งหมาย ให้ พล เมือง ทุก คน ได้รับการ ศึกษา เพื่อ ให้ เป็น พลเมือง ที่มี ความรู้ ความสามารถ ที่จะ ประกอบ อาชีพ

และทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้ ซึ่ง กระทบก็ใคร่จะขอ ประทาน กราบ เวียน ข้อเท็จจริง บาง ประการ เพื่อประโยชน์ ในการ กำหนดแนวนโยบาย แห่ง รัฐ ใน เรื่อง การ ศึกษา เศรษฐกิจ คือ ๑. จำนวน นักเรียน ราษฎร โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียน เทศบาล โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียน อาชีวศึกษาชั้นสูง และมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็น หน้าที่ของ รัฐฝ่ายเดียวเป็นผู้จัด มีจำนวน ไม่พอ กับ จำนวน นักเรียน ที่ เข้าไป ศึกษา ตามสถาบันต่าง ๆ ดังกล่าวมานั้น โดยเฉพาะนักเรียน ที่เรียน ชั้น ประโยค เตรียม อุดมศึกษาปีละประมาณ ๓๕,๐๐๐ คน แต่ ได้ เข้าศึกษา ใน มหาวิทยาลัย ได้ เพียง มี ละ ๔,๐๐๐ คน ที่ เหลือ อยู่ใน ศึกษา อาชีว ระดับ สูง ก็ ไม่มี สถานที่ จะ ให้ ศึกษา ถ้า รัฐ ไม่มี นโยบาย จะ จัดการ สร้าง สถาน ที่ ศึกษา เพิ่ม ขึ้น ตาม ส่วน ของ นักเรียน ที่ รัฐ ส่ง เสริม หรือ บังคับ ให้ มา ศึกษา จำนวน นักเรียน ที่ ไม่มี สถานที่ ศึกษา ก็จะ เพิ่ม มาก ขึ้น ทุก ปี ๒. ใน การ ที่ โรงเรียน ต่าง ๆ ของ รัฐ ของ เทศบาล ของ เอกชน รวมถึง มหาวิทยาลัย โรงเรียน อาชีวศึกษาชั้นสูง จัดระบบ การ สอดคล้อง เลือก นักเรียน เข้า ศึกษา ใน โรงเรียน ต่าง ๆ ใน ขณะ นั้น เป็น การ ดำ เป็น นโยบาย ไป คน ละ อย่าง กับ แผน การ ศึกษา แห่ง ชาติ ก็ เพราะ แผน การ

ศึกษาแห่งชาติฉบับกำลังใช้ชื่อยุติ มีมติ
มีบทบัญญัติให้การลอบคัดเด็กนักเรียน
ที่ลอบได้ประกาศนียบัตร เข้าศึกษาต่อไม่
จำในชั้นใด ๆ เรื่องการลอบคัดการเลือก
นักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ นี้ ปรากฏว่าได้
เคยบัญญัติไว้ในแผน การ ศึกษาปี พ.ศ.
๒๔๗๕ ข้อ ๓๐ ซึ่งบัญญัติไว้ว่าโรงเรียนใด ๆ
อาจลอบคัดเด็กนักเรียนผู้สมัครออกชั้นหนึ่ง
ก็ได้ แม้นั้น เป็น ผู้ลอบ ประกาศนียบัตร
แสดงความรู้พอจะเรียนต่อไป ใน โรงเรียน
นั้น ๆ ได้ แต่ประกาศแผนการศึกษาฉบับ
นี้ถูกยกเลิกไปเสียแล้ว เพราะว่าเป็นการ
กีดกันการศึกษา โดยเฉพาะแผนการศึกษา
แห่งชาติฉบับที่กำลังใช้ชื่อยุติได้บัญญัติความ
ข้อนี้ไว้ ถ้าคัดความตามหลักเปรียบเทียบ
แล้วก็จะกระทำมิได้ หรือกระทำไปโดยไม่มี
กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๐๓ นั้น ไม่ใช่แนวนโยบายแห่งรัฐใน
การที่จะสนับสนุนแผนการศึกษา และใน
ที่สุดเรื่องการศึกษา และวิจัยควรจะ กำหนด
ไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น กระผมใคร่
ขอประทานกราบเรียนว่า จากรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. ๒๔๘๓
และ พ.ศ. ๒๔๘๕ จะได้บัญญัติไว้ในแนว
นโยบายแห่ง รัฐ ตาม แผน การ ศึกษาแห่ง
ชาติแล้ว รัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ
เขาจะได้นำเอาการศึกษาอบรม ไป บัญญัติ

ได้ด้วยเหมือนกัน เข้ารัฐธรรมนูญของ
โปแลนด์ ของสถิติ ค.ศ. ๑๙๕๑ โดย
เฉพาะรัฐธรรมนูญของโปแลนด์ มาตรา
๘๔ บัญญัติว่า พลเมืองมีหน้าที่เรียน
อบรมบุตร ให้เป็นพลเมืองที่ดี และจะต้อง
รับรองให้บุตรได้รับ การ อบรม ศึกษา เป็น
อย่างน้อย เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่า
ควรจะกำหนดเรื่องการศึกษา และวิจัย
ไว้ในรัฐธรรมนูญ ก็พอเป็นแนวทางใน
การตรากฎหมาย และ การบริหารราชการ
แผ่นดิน ตาม แผน การ ศึกษา แห่ง ชาติ
และกฎบัตรสห ประชา ชาติอันจำ ต้อง สัก
ของบุคคลที่จะได้รับการศึกษาอบรม โดย
เฉพาะชั้นประถม นั้น ให้เป็น เกลือก บังคับ
การศึกษา ใน วิช า เทคนิค และ อาชีพ
ศึกษา จะต้องทำให้เป็นการทั่วไป การ
เข้ารับ การรับเข้าศึกษาวิชาชั้นสูงจะต้อง
เปิด โอกาส ให้แก่ บุคคล ทุก คน ตาม ความ
สามารถของเขา โดยเสมอภาคกัน

ประธานสภาร่าง รัฐธรรมนูญ :
เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ตั้ไป
ข้าพเจ้าขอคัดต่อประชุมกันว่า ท่านผู้ใด
เห็นว่าหัวข้อข้อการศึกษา และวิจัย ควรกำหนด
ไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือ ๑๗๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่าน
ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มี เพราะฉะนั้นมติ ที่ประชุมนี้ ทวีต การ ศึกษา และวิจัย ควรกำหนดไว้ในแนวนโยบาย แห่งรัฐ

ต่อไป ๓๔.๖ วัฒนธรรมประจำชาติ

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล :

คณะ กรรมการ จัดระเบียบ วาระ เสนอ ว่า แนวนโยบายแห่งรัฐ จะกำหนดวัฒนธรรม ประจำชาติไว้ด้วยหรือไม่นี้ กระผมขอ ประทานทราบเรียนว่า โดยที่ประเทศไทย เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และ ญัตติสหประชาชาติข้อ ๒๒ มีอยู่ว่า บุคคล ทุกคนในฐานะที่เป็นสมาชิกแห่งสังคมมีสิทธิ เสรีภาพที่จะได้ รับ ความ พื่อ ใจ ใน ทาง เศรษฐกิจ ทางสังคม และทางวัฒนธรรม อันจำเป็นแก่เกียรติศักดิ์ และความเจริญ อองงาม รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๖ จึงได้ กำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐ ในส่วนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประจำชาติไว้ว่า รัฐพึงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประจำชาติ หากแต่ต้องไม่ กระทำโดยวิธีการบังคับบีบบังคับบุคคล รัฐบาล จึงจัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรมขึ้น มีนโยบาย ที่จะสนับสนุนวัฒนธรรมของชาติ ทั้งนี้เพื่อ เป็นการ สอด คล้อง กับ ความ มุ่ง หมาย ของ ญัตติสหประชาชาติ และให้บุคคลได้รับ

ความพอใจในทางสังคม และวัฒนธรรม แห่งชาติ ครั้นต่อมา กระทรวงวัฒนธรรม ต้องถูกยกเลิกโดยกิจการนั้น ก็ไม่สู้มากนัก และได้โอนกิจการของกระทรวงนี้ โดยเฉพาะ วัฒนธรรมไปรวมไว้กับกรมการศาสนา ขึ้น อยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ กระผมก็เห็นว่า ควรจะได้กำหนด วัฒนธรรม แห่งชาติ ไว้ ใน แนวนโยบายแห่งรัฐ ตามที่เคยบัญญัติ ไว้แล้วในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๒ ทั้งนี้เพื่อแสดงให้ประเทศต่าง ๆ ได้เห็นว่า ไทย ประเทศไทยนี้เป็นเศรษราชและมีวัฒนธรรมประจำชาติของตนเอง ไม่เคย ขึ้น กับใคร รัฐธรรมนูญของบางประเทศเขาก็ได้บัญญัติไว้ ให้ถือวัฒนธรรมซึ่งรัฐ จะต้องส่งเสริม และสนับสนุนตั้งเช่นประเทศ ญี่ปุ่น เป็นต้น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อ ไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าขอมติ ที่ประชุมนี้ว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าหัวข้อวัฒนธรรมประจำชาติ ควรจะกำหนดไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๓๐ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มี เพราะฉะนั้น หัวข้อวัฒนธรรมประจำชาติ จึง

กำหนดไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ

ต่อไป ๑๔.๗ การเศรษฐกิจและสังคม

พลตำรวจโท บรรลือ เรื่องตระกูล :
คณะกรรมการจัดการจัดระเบียบวาระ เสนอ ว่า
จะกำหนดเรื่องการเศรษฐกิจและ สังคม ไว้
ในแนวนโยบายแห่งรัฐหรือไม่นั้น กระผม
ขอประทานกราบเรียนว่า หลัก ๖ ประการ
ของคณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
ซึ่งได้ประกาศไว้ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน
๒๔๗๕ ข้อ ๓ มีความว่า จะต้องบำรุงความ
สุขสมบูรณ์ในทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาล
ใหม่จะหางานให้ราษฎรทุกคนทำ จะวาง
โครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้
ราษฎรอดอยาก รัฐธรรมนูญแห่งราช
อาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๖๗ และ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
๒๔๗๘ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๔๓
ก็นำไปบัญญัติไว้ใน แนวน โย บายแห่ง
รัฐเป็นความว่า รัฐพึงสนับสนุนให้เอกชน
ได้มีการริเริ่มทางเศรษฐกิจและประกอบกั
การอันมีลักษณะเป็นสาธารณูปโภคให้ประ
สานกันกับการดำเนินกิจการเศรษฐกิจส่วน
เอกชน และต้องไม่เป็นการบั่นรอนมนุษย
ธรรม ความมั่นคงของสังคม มีผู้กล่าวกันว่า
แนวนโยบายแห่งรัฐซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา
๗๗ จนถึงมาตรา ๘๔ ของรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่ม
เติม พ.ศ. ๒๔๘๕ นั้นเป็นเรื่องธรรมดา จะ
วางไว้หรือไม่วางไว้ก็ไม่ผิดอะไรกัน และ
เข้าใจว่าที่วางไว้กว้าง ๆ เช่นนั้น ระหว่าง
ที่รัฐธรรมนูญฉบับนั้นคงยังไม่แน่นอนการ
เศรษฐกิจแห่งชาติได้เลย ในเรื่องกา
รกำหนดแผนการณเศรษฐกิจแห่งชาติไว้ใน
แนวนโยบายแห่งรัฐนี้ ก็เป็นความจำเป็น
ที่รัฐจะต้องมีแผนการณ กำหนดโครงการ
เศรษฐกิจไว้อย่างครบถ้วน เช่น โครงการ
เกษตรกรรมและโครงการชลประทานเป็นต้น
เพราะประเทศไทยเป็นประเทศอุตสาหกรรม
เป็นประเทศเกษตรกรรม ทำนา ทำสวนและ
ทำไร่เป็นส่วนใหญ่และโดยอาศัยทรัพยากร
ธรรมชาติ และได้อาศัยน้ำเป็น กำลังสำคัญ
โดยเฉพาะ อย่าง ยิ่ง ใน การ ทำ นา ต้อง ใช้
โคและกระบือเป็นเครื่องมือ เพราะพื้นที่ดิน
ที่ทำนาในประเทศไทยอาจไม่เหมือนกับต่าง
ประเทศก็ได้ บางส่วนจะใช้เครื่องจักรกล
ในการทำนา อาจไม่สะดวกกว่าโค กระบือ
เพราะเกี่ยวข้องกับดินฟ้าอากาศในบางฤดู กาล
รัฐจะต้องมีแนวนโยบายบำรุงพันธุ์สัตว์ คือ
โค กระบือไว้ เพื่อใช้ในการทำนาและ
ป้องกันการฆ่าโค กระบือ ขายเป็นอาหาร
โดยละเมิดต่อพระราชกำหนดกฎหมายนั้นๆ
ด้วย อย่างไรก็ตามนโยบายส่งเสริมประกอบ
การเกษตรกรรมนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราช

LIRT

อาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๘ ก็
 ได้บัญญัติเอาไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริมและ
 ประกอบการเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มพูนผลิตผล
 ทั้งในทางปริมาณและคุณภาพ และพึงสนับสนุน
 การสหกรณ์ เพื่อ ผล เช่น ว่า นั้น ด้วย
 รัฐบาลจึงจัดตั้งกระทรวงสหกรณ์ เพื่อ
 ดำเนินการตามแนวนโยบายที่รัฐสนับสนุน
 การประกอบเกษตรกรรมไว้ โดยเฉพาะมีต้น
 อำนวยการและหน้าที่ของกระทรวงสหกรณ์ ได้
 ถูกนำมารวมไว้กับกระทรวงพัฒนาการแห่ง
 ชาติอันเป็นกระทรวงใหญ่ ที่มี แผน การณ์
 เศรษฐกิจทุกชนิดตลอดกระทั่ง แผน วัฒนา
 การแห่งชาติทุกสาขามารวมอยู่ด้วย หน้าที่
 รัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านนายกรัฐมนตรี
 รัฐมนตรีเป็นผู้ควบคุมนโยบายอันนี้ แต่ คน
 เดียว และก็มีคณะผู้ดำเนินการ หลาย คน
 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ เกี่ยว กับ แผน
 การณ์เศรษฐกิจ แห่ง ชาติ มา ร่วม ประชุม
 บัญชีหารือ และกำหนดแผนการณ์ขึ้นไว้
 ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นการแก้ปัญหาที่ผู้เกี่ยวข้อง
 ทางอาหารได้คาดหมายเอาไว้ว่า ถ้าหาก
 การผลิตข้าวของประเทศไทยยังอยู่ในระดับ
 เดียวกับปัจจุบันนี้ตลอดไปแล้ว อีกสิบปี
 ข้างหน้าประเทศไทยจะต้องประสบภาวะขาด
 แคลนข้าวอย่างไม่มีปัญหา และเมื่อกระทรวง
 วัฒนาการแห่งชาติได้กำหนดแผนหรือ
 โครงการต่างๆ อันเกี่ยวกับเศรษฐกิจตลอด

จนกระทั่งเกษตรกรรมและการชลประทาน
 และส่วนที่เกี่ยวข้องกับใน การ เพิ่ม ผล ทาง
 อาหารไว้ได้มากขึ้น ก็อาจจะเป็นการแก้ไข
 ไปได้เป็นอย่างดีที่สุด เพราะฉะนั้นกระผม
 จึงเห็นว่าคงควรจะได้กำหนดเรื่องการเศรษฐกิจ
 และการสังคมไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ
 เพื่อเป็นแนวทางบริหารราชการแผ่นดินต่อไป
 ซึ่งมีกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติเป็น
 เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามนโยบายนี้อยู่แล้ว

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อ
 ไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้า
 ขอติดต่อกับว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าหัวข้อการ
 เศรษฐกิจ และ สังคม ควรกำหนดไว้ใน แนวน
 นโยบายแห่งรัฐ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑๕ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ไม่มี เพราะฉะนั้นหัวข้อการเศรษฐกิจและ
 สังคมจึงกำหนดไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ

ตัดต่อไป ๑๕.๘ การสาธารณสุข
 พลังตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล :

คณะกรรมการจัดการระเบียบวาระเสนอว่า
 การสาธารณสุข ควร กำหนด ไว้ ใน แนวน
 นโยบาย แห่งรัฐ หรือไม่ กระผม ขอ
 ประทานกราบเรียนว่า ตามหลักประธา-

ก็เพื่อเป็นแนวทางที่รัฐจะได้ดำเนินการต่อไป

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เมื่อไม่มีท่านสมาชิกผู้ใดอภิปรายต่อไป
ข้าพเจ้าจะขอมติต่อที่ประชุมนี้ว่า ท่านผู้ใด
เห็นว่า หัวข้อการสาธารณสุขควรกำหนดไว้
ในแนวนโยบายแห่งรัฐ โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือขึ้น ๑๑๕ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เพราะฉะนั้นหัวข้อการสาธารณสุขจึงกำหนด
ไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ สำหรับการ
ประชุมวันนี้หมดระเบียบวาระแล้ว ข้าพเจ้า
ขอเลิกประชุม.

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๐๕ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

คุณิศักดิ์เนตินาท

ช. หิรัญชัยวุฒิ

จรรยา

เล็ก คุณณานนท์

เจริญ บัณฑิตโร

ว. ดนอมกุดบุตร

ป. จันทร์วาทา

อุดม พงษ์ยสังวาลย์

ธนุ บุญยวงศ์

โคมเกล้า ดีพลากร

ฉันทนา ชานบ้อม

สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ

จ่างค์ ใจอ่อนน้อม

สินธุ์ชัย ชัยสัตยัต

สมศรี มินชาเงิน

เปรมจิต บุญยะกาญจน

ผู้ตรวจรายงาน

..

..

..

..

..

..

..

..

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ทรงฯแล้ว วันที่ ๒๕ / ก.ค. / ๑๖

สุพันธ์ จิตรกลีก
หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

ประยัตต์ แดงอินทวัฒน์
หัวหน้ากองช่างการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
รองเลขาธิการ ฯ

ประเสริฐ บัณฑิตคุณ
เลขาธิการสภา ฯ

พลเอก หลวงสุทธิสารธรรณกร
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

(๒๓)

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand